

Partnersamverkan
för en förbättrad
kollektivtrafik

Miljökrav vid upphandling av trafik med personbil

2022-05-17

En bilaga till Modellavtalen, framtagen av Partnersamverkan för en förbättrad kollektivtrafik. Avtalsbilagan är en branschgemensam rekommendation.

BESTÄLLNINGSFÖRMULÄR

Specificerade krav i denna bilaga inkluderas i det avtal som tecknas.

Tabell 1. KRAV PÅ REN LÄTT BIL	Krav ställs	Andel	Beställarens krav	Uppföljning se avsnitt
1. Ren lätt bil				
- Andel "Ren lätt bil" när kraven träder i kraft	☐ Ja ☐ Nej	Minst _____ %.	☐	5.1
- Nytt krav vid senare tidpunkt	☐ Ja ☐ Nej	Minst _____ % från _____ (ÅÅ-MM)	☐	
- Nytt krav vid senare tidpunkt	☐ Ja ☐ Nej	Minst _____ % från _____ (ÅÅ-MM)	☐	

Tabell 2. KRAV PÅ ÖVRIGA FORDON	Krav ställs	Minimi- krav	Bas- krav	Utökade krav	Andel av övriga fordon (Ange nr här och specificera i nästa tabell)	Beställarens krav	Uppföljning se avsnitt
2. Övriga fordon							
2.1 Biodrivmedel *	☐ Ja ☐ Nej						5.2
2.1.1 Andel biodrivmedel		☐	☐	☐	Not _____	☐	
2.1.2 Andel biogas		☐	☐	☐	Not _____	☐	
2.1.3 Andel av fordonen		☐	☐	☐	Not _____	☐	
2.1.4 Andel av trafikarbetet (km)		☐	☐	☐	Not _____	☐	
2.1.5 Andel av körtid (tim)					Not _____		
2.2 Utsläppsklass	☐ Ja ☐ Nej	☐	☐			☐	5.3
3. Medges undantag för tillfälliga fordon?	☐ Ja ☐ Nej						5.4
4. Aktivt miljöarbete	☐ Ja ☐ Nej	☐	☐	☐		☐	5.5

* Välj mellan att kravställa endast en parameter eller flera parametrar som är möjliga att kombinera

Tabell 3. SPECIFIKATION AV ANDEL FORDON SOM SKA UPPFYLLA KRAV VID 2.1	Not (ange nr ovan)	Ange vilken andel av fordonen vid respektive rad 2.1.1 – 2.1.5 som ska uppfylla specificerad kravnivå. Fyll kryssruta eller ange procentsats.
	Not _____	☐ Samtliga fordon som ej är Ren lätt bil. ☐ Minst (fyll i) _____ %.
	Not _____	☐ Samtliga fordon som ej är Ren lätt bil. ☐ Minst (fyll i) _____ %.
	Not _____	☐ Samtliga fordon som ej är Ren lätt bil. ☐ Minst (fyll i) _____ %.
	Not _____	☐ Samtliga fordon som ej är Ren lätt bil. ☐ Minst (fyll i) _____ %.
	Not _____	Annat: _____ _____

Tabell 4. RAPPORTERING	Senast	Uppföljning se avsnitt
Uppgifter om drivmedel och fordon	Ange datum: _____	5.1-5.3
Årlig miljöredovisning	Ange datum: _____	5.5

Förklaringar till tabellen ovan

I **tabell 1** anges vilken andel av fordonen som används i avtalet som ska uppfylla kravet på "Ren lätt bil" enligt *Lag 2011:846 om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster*.

Om kravet att använda Ren lätt bil *inte* omfattar samtliga fordon i avtalet anges i **Tabell 2** om det ställs krav på resterande andel av fordonen genom att markera "Ja" eller "Nej".

Kraven på övriga fordon kan ställas på olika sätt. Det kan omfatta användningen av biodrivmedel, andelen fordon som kör på biodrivmedel, andel av trafikarbete med biodrivmedel, körtid med biodrivmedel, eller en lämplig kombination av detta. Observera att alla kombinationer inte är möjliga. Detta anges med kryssrutor i **Tabell 2**. Mer information finns under respektive rubrik och i Användarmanualen.

I **Tabell 3** anges om kraven på övriga fordon gäller för en viss, angiven andel av fordonen, eller om kravet gäller alla fordon som ej utgörs av *Ren lätt bil*.

I **Tabell 4** anges när uppgifter som Beställaren begär in för att göra uppföljningar av kravuppfyllnad ska vara rapporterade.

Observera att utöver kraven i ovanstående tabeller kan det finnas ytterligare obligatoriska krav. Dessa tabeller berör endast avsnitt som är valbara för Beställaren.

Innehåll

Innehåll	4
Uppgifter i anbud	5
Fordonstyper	5
Kompletterande information.....	5
1. Trafik med ren lätt bil.....	6
2. Övrig trafik.....	7
2.1 Biodrivmedel.....	7
2.2 Utsläppsklass	11
3. Undantag för tillfälliga fordon	11
4. Aktivt miljöarbete	12
5. Uppföljning	13
5.1 Ren lätt bil.....	13
5.2 Biodrivmedel	14
5.3 Utsläppsklass	14
5.4 Undantag för tillfälliga fordon	14
5.5 Aktivt miljöarbete.....	14

Uppgifter i anbud

I anbudet ska Trafikföretaget lämna en beskrivning av hur Trafikföretaget planerar att uppfylla miljökraven för samtliga år avtalet avser.

Detta innebär att anbudet ska för varje trafikeringsår innehålla en lista över vilka fordonstyper och drivmedel som anbudslämnaren planerat att använda.

Om vagnparkens sammansättning och fördelningen av drivmedel är samma under flera år, räcker det att ange vilka år varje sammanställning avser, dvs. varje år behöver inte redovisas.

Om det under avtalets gång framkommer andra lösningar än de Trafikföretaget planerat för kan de efter godkännande av Beställaren användas om miljökraven uppfylls. Sådana ändringar görs dock endast om är tillämpliga enligt regler för offentlig upphandling.

Fordonstyper

Denna bilaga omfattar miljökrav på fordon som i vägtrafikregistret klassificeras som personbil. Fordon anpassade för rullstolstransporter, ofta kallade specialfordon, omfattas dock inte av kravet att en viss andel fordon ska utgöras av *Ren lätt bil* enligt punkt 1.

I vägtrafikregistret förekommer även kategorin lätt buss med maximal totalvikt upp till 3.5 ton. Sådana fordon brukar inte användas till den typ av trafik som denna bilaga avser. Vid behov kan dock motsvarande krav kan ställas på dem, med undantag för 2.1, där åren för införandet av skärpta krav på avgasrening är förskjutna i förhållande till personbilar.

Fordon som väger mer än 3,5 ton klassificeras som tungt fordon. Formuleringarna i detta dokument är inte tillämpliga för den typen av fordon.

Kompletterande information

I ett separat dokument "Användarmanual" finns information om varför kraven har formulerats på ett visst sätt och om den lagstiftning som styr.

1. Trafik med ren lätt bil

Uppföljning, se avsnitt 5.1.

Följande krav ställs på den andel av fordonen som ska uppfylla kraven på "Ren lätt bil" i *Lag 2011:846 om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster*. Vilken andel som ska utgöras av Ren lätt bil anges i beställningsformuläret ovan.

1.1 Krav på fordon

1.1.1 Fordon där upphandling påbörjas senast 31 december 2025

Det deklarerade utsläppet av koldioxid får vara högst 50 gram per km.

För fordon med förbränningsmotor ska de deklarerade utsläppen av reglerade luftföroreningar (NO_x, kolväten och förbränningspartiklar) vara högst 80 procent av utsläppsgränserna som gäller vid Real Driving Emissions (RDE) för den aktuella fordonstypen.

1.1.2 Fordon där upphandling påbörjas från och med 1 januari 2026

Det deklarerade utsläppet av koldioxid måste vara 0 gram per km.

1.2 Krav på el och vätgas

Den el och vätgas som används till att driva fordonen ska vara av förnybart ursprung. Med förnybar avses sådan energibärare som framställs med bioenergi, solkraft, vindkraft och vattenkraft.

Kravet gäller generellt för alla fordon som drivs med el. Undantag kan endast göras om fordon måste laddas eller tankas tillfälligt på anläggning där Trafikföretaget inte har möjlighet att påverka elleveransen.

1.3 Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

2. Övrig trafik

Kraven under denna punkt ska endast ställas på den andel av trafiken som inte behöver uppfylla kravet på *Ren lätt bil* under punkt 1 ovan.

Krav på biodrivmedel under punkten 2.1 kan ställas separat. Om kraven under 2.1 ställs på ett sätt som gör det möjligt att använda fordon med dieselmotorer kan kraven kombineras med utsläppskraven på dieselmotorer under 2.2. Det är dock inte nödvändigt.

Kraven på dieselmotorer under 2.2 kan även ställas separat, i de fall upphandlingen tillåter någon användning av dieseldrivna fordon som inte drivs med biodrivmedel.

2.1 Biodrivmedel

Formuleringarna under denna punkt är utformade på ett sätt som ska göra det möjligt för kravställaren att välja mellan olika typer av krav. Man kan välja mellan att kravställa den använda volymen drivmedel, andelen av de fordon som används, körsträckan som utförs i avtalet, eller tiden som fordonen används. Det är möjligt att kombinera flera krav, så att exempelvis minst 50 procent av drivmedlet ska vara biodrivmedel och att samtidigt minst 50 procent av fordonen ska köra på sådana drivmedel.

Kraven vid 2.1.1 medger användning av olika drivmedel, medan 2.1.2 innebär att endast biogas accepteras. Dessa kan kombineras så att exempelvis enbart biodrivmedel ska användas, och att minst 50 procent av detta ska vara biogas.

Massbalansprincipen får inte användas för reduktionspliktigt drivmedel vilket innebär att dessa drivmedel ska räknas ge samma växthusgasutsläpp som lagen om reduktionsplikt föreskriver. För övriga biodrivmedel får massbalansprincip användas. (Massbalansprincipen beskrivs nedan under punkt 2.1.6 om fordonsgas/biogas. Reduktionsplikt beskrivs i Förordning (2018:195) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel.)

Kravet vid 2.1.3 avser fordon, 2.1.4 avser körsträcka och 2.1.5 avser körtid. Detta är några alternativa sätt att kravställa. Det alternativ kan väljas som är lättast att följa upp.

Notera att beställarens fordons- och miljödatabas har en viss struktur. Några av metoderna för att kravställa nedan kan vara svåra att följa upp direkt i beställarens fordons- och miljödatabas. De kan behöva kompletteras med ytterligare data för att rapporteras eller följas upp.

Vid stora förändringar i tillgång och priser för biodrivmedel kan Beställare och Trafikföretag omförhandla krav så att andelen biodrivmedel ändras.

2.1.1 Andel biodrivmedel

Uppföljning, se avsnitt 5.2.

Minimikrav

Minst 50 procent av den mängd drivmedel som används i uppdraget ska vara biodrivmedel. Kravet gäller summerat för de ingående komponenterna och beräknas på komponenternas energiinnehåll (kWh/MJ).

Baskrav

Minst 80 procent av den mängd drivmedel som används i uppdraget ska vara biodrivmedel. Kravet gäller summerat för de ingående komponenterna och beräknas på komponenternas energiinnehåll (kWh/MJ).

Utökade krav

Allt drivmedel som används i uppdraget ska vara biodrivmedel.

Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

2.1.2 Andel biogas

Uppföljning, se avsnitt 5.2.

Minimikrav

Minst 50 procent av den mängd drivmedel som används i uppdraget ska vara biogas /förnybar metan. Kravet gäller summerat för de ingående komponenterna och beräknas på komponenternas energiinnehåll (kWh/MJ).

Baskrav

Minst 80 procent av den mängd drivmedel som används i uppdraget ska vara biogas /förnybar metan. Kravet gäller summerat för de ingående komponenterna och beräknas på komponenternas energiinnehåll (kWh/MJ).

Utökade krav

Allt drivmedel som används i uppdraget ska vara biogas /förnybar metan.

Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

2.1.3 Andel fordon som ska drivas med biodrivmedel

Uppföljning, se avsnitt 5.2.

Minimikrav

Minst 50 procent av antalet fordon som används i uppdraget ska drivas med höginblandade biodrivmedel.

Baskrav

Minst 80 procent av antalet fordon som används i uppdraget ska drivas med höginblandade biodrivmedel.

Utökade krav

Alla fordon som används i uppdraget ska drivas med höginblandade biodrivmedel.

Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

2.1.4 Andel trafikarbete som ska utföras med biodrivmedel

Uppföljning, se avsnitt 5.2.

Minimikrav

Minst 50 procent av det trafikarbete (km) som utförs i uppdraget ska utföras med höginblandade biodrivmedel.

Baskrav

Minst 80 procent av det trafikarbete (km) som utförs i uppdraget ska utföras med höginblandade biodrivmedel.

Utökade krav

Allt trafikarbete (km) som utförs i uppdraget ska utföras med höginblandade biodrivmedel.

Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

2.1.5 Andel körtimmar som ska utföras med biodrivmedel

Uppföljning, se avsnitt 5.2.

Minimikrav

Minst 50 procent av tiden som fordon används i uppdraget (tim) ska utföras med höginblandade biodrivmedel.

Baskrav

Minst 80 procent av tiden som fordon används i uppdraget (tim) ska utföras med höginblandade biodrivmedel.

Utökade krav

All tid som fordon används i uppdraget (tim) ska utföras med höginblandade biodrivmedel.

Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

2.1.6 Krav på de drivmedel som används

Nedanstående krav gäller för samtliga punkter 2.1.1 - 2.1.5 ovan där de kan appliceras.

Höginblandade biodrivmedel

Med höginblandade biodrivmedel avses drivmedel där minst 75 volymprocent på årsbasis utgörs av en förnybar komponent som uppfyller kraven i hållbarhetslagen enligt *Lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen*. Det kan t.ex. vara etanol E85 eller drivmedel med en hög andel HVO eller FAME/RME.

Fordonsgas/biogas

Den fordonsgas (metan) som används ska vara av förnybart ursprung (biogas) och uppfylla kraven i hållbarhetslagen enligt *Lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen*.

Kravet på att använda förnybar fordonsgas kan uppfyllas på två sätt. Fordonen kan antingen tankas uteslutande med biogas. Det kan också tankas helt eller delvis med fossil gas, men då ska Trafikföretaget ha avtal om tillförsel av motsvarande mängd biogas i annan del av gasnätet. Om fordonen tankas med fossil gas måste Trafikföretaget ha avtal med drivmedelsleverantör om leverans av förnybar gas som motsvarar den volym som Trafikföretaget använder. Avtalet ska innebära att leverantören av drivmedel på massbalansnivå garanterar att fordonsgasnätet tillförs en mängd förnybar gas som motsvarar kundens användning i sina fordon, och att denna leverans inte dubbelräknas med annan användning.

2.1.7 Krav på de fordon som används

Nedanstående krav gäller för samtliga punkter 2.1.1 - 2.1.5 ovan där de kan appliceras.

De fordon som används ska antingen vara certifierade för att använda förekommande bränslen, eller godkända för att använda förekommande drivmedel av fordonstillverkaren eller dess nationella representant, importör, återförsäljare eller motsvarande.

2.2 Utsläppsklass

Uppföljning, se avsnitt 5.3.

Minimikrav

Krav från avtalsstart

Alla bilar ska tillhöra utsläppsklass Euro 6 eller högre.

Krav från 2025

Från 1 januari 2025 ska alla bilar som används i avtalet vara tillverkade 1 september 2019 eller senare.

Krav från 2026

Från 1 januari 2026 ska alla bilar som används i avtalet vara tillverkade 1 januari 2021 eller senare.

Baskrav

Krav från avtalsstart

Alla bilar ska tillhöra utsläppsklass Euro 6 eller högre.

Krav från 2024

Från 1 januari 2024 ska alla bilar som används i avtalet vara tillverkade 1 september 2019 eller senare.

Krav från 2025

Från 1 januari 2025 ska alla bilar som används i avtalet vara tillverkade 1 januari 2021 eller senare.

Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

3. Undantag för tillfälliga fordon

Uppföljning, se avsnitt 5.4.

Trafikföretaget får göra undantag från kraven ovan om ersättningsbilar används då ordinarie bilar servas eller repareras. Undantagen får endast göras tillfälligt under kortare tid och ska rapporteras till upphandlande enhet.

4. Aktivt miljöarbete

Uppföljning, se avsnitt 5.5.

Beställaren vill att Trafikföretaget ska arbeta med miljöförbättringar. Beställaren ställer därför krav på miljöarbete hos Trafikföretaget.

Miljöarbetet syftar till att Trafikföretaget ska påbörja eller fortsätta med ett förhållningssätt, där verksamhetens miljöpåverkan alltid är en faktor när beslut fattas, eller investeringar genomförs.

Minimikrav

Uppföljning, se avsnitt 5.5.1.

Trafikföretaget väljer självt om det vill använda de standardsystem för miljöarbete som finns t ex miljöledningssystem enligt ISO 14001:2015 eller ett miljöprogram efter branschanpassade manualer – eller motsvarande.

Miljöarbete hos Trafikföretaget ska innefatta miljöpolicy som relaterar till företagets miljöpåverkan och innehåller ett åtagande om att skydda miljön och uppfylla bindande krav¹. Policyn ska också innefatta ett åtagande om ständig förbättring av företagets miljöprestanda. Miljöpolicy ska vara tillgänglig för intressenter².

Miljöarbetet ska innefatta rutiner för att identifiera och kontinuerligt hålla sig uppdaterade om vilka miljörelaterade lagkrav och andra krav (t.ex. lokala föreskrifter och avtalskrav) verksamheten berörs av.

Miljöarbetet ska innefatta rutiner för hur avvikelser, korrigerande och förebyggande åtgärder hanteras.

Miljöarbetet ska också innefatta arbete med, och redovisning av Trafikföretagets miljöaspekter, samt mål och mått för dessa. Samtliga förare samt övrig personal som arbetar med trafikuppdraget ska involveras i miljöarbetet.

Miljöledningssystemet ska, utöver Beställarens övriga krav, innehålla ett program för att kontinuerligt minska utsläppen av växthusgaser och arbete med drivmedelsbesparing och energieffektivisering i de fordon som omfattas av uppdraget.

Miljöarbetet ska vara i drift senast 9 månader efter trafikstart.

Baskrav

Uppföljning, se avsnitt 5.5.2.

¹ Bindande krav är legala krav som en organisation behöver uppfylla och andra krav som en organisation behöver eller väljer att uppfylla. Exempel på andra krav utöver legala krav kan vara: kontraktsskrav, koncernkrav eller överenskommelser med kunder, myndigheter etc.

² En intressent är en person eller organisation som kan påverka, påverkas av eller anser sig vara påverkat av ett beslut eller en åtgärd.

Trafikföretaget ska uppfylla *Minimikrav* enligt föregående rubrik. Utöver detta ska Trafikföretaget, för den verksamhet som berör avtalet, ha ett miljöledningssystem som uppfyller kraven i ISO 14001:2015 eller motsvarande.

Miljöledningssystemet ska vara i drift senast 9 månader efter trafikstart eller 21 (9+12) månader efter avtalets tecknande³.

Utökade krav

Uppföljning, se avsnitt 5.5.3

Trafikföretaget ska uppfylla *Minimikrav* och *Baskrav* enligt föregående rubriker. Utöver detta ska Trafikföretaget vara certifierat av oberoende tredje part ackrediterat för certifiering enligt ISO14001:2015 eller motsvarande.

Miljöledningssystemet ska vara i drift senast 9 månader efter trafikstart eller 21 (9+12) månader efter avtalets tecknande⁴ och vara certifierat senast 15 månader efter trafikstart eller 27 (15+12) månader efter avtalets tecknande.

Beställarens krav

Beställaren kan välja att ange egna krav.

5. Uppföljning

Rapportering ska ske enligt Beställarens instruktioner. Sammansättning av fordonsparken redovisas i fordonsdatabas som Beställaren föreskriver. Rapporteringen ska omfatta de fordon som ingår i Trafikföretagets avtal med Beställaren. Trafikföretaget ska kontinuerligt rapportera förändringar i fordonsparken. Produktionsdata ska redovisas i fordonsdatabasen senast det datum som anges i Beställningsformuläret. Rapporteringen gäller närmast föregående period.

5.1 Ren lätt bil

Trafikföretaget ska på begäran styrka att fordonen uppfyller kravet på ren lätt bil med uppgifter från vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register. Utländska uppgifter ska översättas till svenska.

Om fordonet har ett utsläpp av koldioxid över 0 gram per km ska uppgifter redovisas som visar modelltypens gränsvärden för reglerade ämnen, den aktuella biltypens certifieringsdata för RDE, samt en beräkning som visar att biltypens utsläpp inte överstiger 80 % av RDE-gränsvärdet.

³ Det alternativ som sist inträffar. Dvs om avtal tecknas mindre än ett år före trafikstart är det tidpunkten för avtalets tecknande som avgör när miljöledningssystemet ska vara i drift.

⁴ Det alternativ som sist inträffar. Dvs om avtal tecknas mindre än ett år före trafikstart är det tidpunkten för avtalets tecknande som avgör när miljöledningssystemet ska vara i drift respektive vara certifierat.

5.2 Biodrivmedel

Trafikföretaget ska på begäran styrka att tillräckliga mängder drivmedel använts med underlag från drivmedelsleverantör. De ska också redovisa beräkningar eller annan uppgift som styrker att den mängd drivmedel som använts motsvarar de krav som ställs på andel av drivmedel, fordon, körsträckan, körtid eller motsvarande inom uppdraget med en realistisk förbrukning i de fordon som använts. Redovisningen ska göras i enlighet som rapportering av utfört uppdrag.

Trafikföretaget ska på begäran styrka att fordonen uppfyller kravet på att vara godkänt för biodrivmedel med uppgifter från vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register, alternativt med intyg från fordonsrepresentant eller importör. Utländska uppgifter ska översättas till svenska.

Redovisningen ska innehålla dokumentation om inköp av drivmedel med uppgifter om köpare, volym och drivmedelskvalitet samt egna beräkningar av drivmedelsåtgång.

5.3 Utsläppsklass

Trafikföretaget ska på begäran styrka att fordonen uppfyller kravet på utsläppsklass med uppgifter från vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register. Utländska uppgifter ska översättas till svenska.

För fordon som är tillverkade 1 september 2019 eller senare anges i vägtrafikregistret tillverkningsmånad 201909 eller senare. För fordon som är tillverkade 1 januari 2021 eller senare anges i vägtrafikregistret tillverkningsmånad 202101 eller senare.

5.4 Undantag för tillfälliga fordon

Eventuella avvikelser från krav ska rapporteras till upphandlande enhet på sådant sätt som Beställaren föreskriver.

5.5 Aktivt miljöarbete

Uppföljning av aktivt miljöarbete enligt krav i avsnitt 4 ska göras genom att Trafikföretaget för varje enskilt avtal lämnar miljöredovisning till Beställaren.

Trafikföretagets årliga miljöredovisning redovisas **efterföljande år till Beställaren senast datum enligt Beställningsformuläret.**

Miljöredovisningen är det dokument som redovisar resultatet av Trafikföretagets miljöarbete och verkligt utfall för avtalet och vid behov kompletteras miljöredovisningen tills den är godkänd av Beställaren.

Redovisningen ska vara offentlig samt förankrad och godkänd av Trafikföretagets VD eller motsvarande och ska innehålla följande:

5.5.1 Miljöarbete – Minimikrav

- Trafikföretaget ska ha en miljöpolicy enligt krav specificerade i avsnitt 4.
- Trafikföretaget ska ha en förteckning över sina betydande miljöaspekter och verksamhetsstyrning för dessa. Verksamhetsstyrning innebär att Trafikföretaget ser till att verksamheten har rutiner som säkerställer att allt arbete sker med hänsyn tagen till de miljöaspekter som bedömts som betydande.
- Trafikföretaget ska redovisa miljömål, verkligt utfall och framtagna handlingsplaner för att nå miljömålen.
- Trafikföretaget ska ha identifierat och redovisa vilka miljörelaterade lagkrav och andra krav (t.ex. lokala föreskrifter och avtalskrav) verksamheten berörs av.
- Trafikföretaget ska ha rutiner för hur avvikelser, korrigerande och förebyggande åtgärder hanteras.
- Trafikföretaget ska ha information sparad om hur personalen erhållit information och utbildning som rör miljöfrågor.
- Trafikföretaget ska uppge vilken typ av miljöarbete eller miljöledningssystem som verksamheten omfattas av.

Drivmedel

- Trafikföretagets arbete för att minska förbrukning av såväl fossil- som biodrivmedel samt el ska redovisas.
- Hållbarhetsbesked från Energimyndigheten för biodrivmedel som har använts inom avtalet under föregående år ska redovisas.

Elleveranser

- Dokumentation som visar att elleveransen är produktionsspecificerad enligt krav i avsnitt 1.2.

5.5.2 Miljöarbete – Baskrav (gäller utöver kraven under 5.5.1)

- Trafikföretaget ska bifoga dokumentation som visar utfall och vidtagna åtgärder (miljörevisionsrapport inklusive observationsrapporter) från senast genomförd intern miljörevision.
- Trafikföretaget ska uppvisa koppling mellan de betydande miljöaspekter verksamheten identifierat och de mål som Trafikföretaget har satt upp.

5.5.3 Miljöarbete – Utökade krav (gäller utöver kraven under 5.5.1 och 5.5.2)

- Trafikföretaget ska bifoga dokumentation som visar utfall och vidtagna åtgärder (miljörevisionsrapport inklusive observationsrapporter) från senast genomförd intern och extern miljörevision.
- Trafikföretaget ska bifoga giltigt ISO 14001:2015 certifikat eller motsvarande utfärdat av oberoende ackrediterad tredje part för certifiering enligt ISO14001:2015 eller motsvarande. Certifikatet eller ett separat certifieringsbeslut ska innehålla uppgifter om vilka verksamheter som omfattas.

5.5.4 Granskning av miljöarbetet

Beställaren har rätt att själv utföra, alternativt utse en miljörevisor att granska Trafikföretagets miljöarbete med avseende på Beställarens miljökrav och vad som utlovats i anbudet. Trafikföretaget ska utan kostnad medverka till genomförandet av en sådan revision.

Beställaren kommer bland annat att använda sig av inlämnad miljöredovisning som dokumentation vid revision på plats hos Trafikföretaget.

Trafikföretaget ska efter anmodan, två veckor före miljörevision sända följande dokumentation (relaterat till aktuellt avtal) till Beställaren:

- Miljörelaterad dokumentation från tillsynsmyndighet till exempel dokumentation från tillsynsbesök.
- Trafikföretagets samtliga miljörelaterade tillstånd.
- Resultat (miljörevisionsrapport inklusive observationsrapporter) från externrevisioner och internrevisioner.
- Laglista med miljörelaterade lagkrav och andra krav (till exempel lokala föreskrifter och avtalskrav) som verksamheten berörs av.
- Övrig dokumentation som styrker efterlevnad av angivna miljökrav.

För Trafikföretag med avtal enligt *punkt 4 Utökade krav* ska certifikat kunna uppvisas från extern revision.